

Przystanek matura

Zadania i ćwiczenia ułatwiające przygotowanie się do egzaminu maturalnego z języka polskiego

Literatura: Bolesław Prus „Lalka”

Fragment 1.

Stopiło się w nim dwu ludzi: romantyk sprzed roku sześćdziesiątego i pozytywista z siedemdziesiątego. To, co dla patrzących jest śmieszne, w nim samym jest najzupełniej konsekwentne.

Fragment 2.

Wobec tego poczuł taki wstręt do handlu, spółek i wszystkich zysków, że dziwił się samemu sobie: jakim sposobem on mógł, prawie przez dwa lata, mieszać się do podobnych rzeczy?

„Zdobywałem majątek dla niej!... – pomyślał. – Handel... ja i handel!... I to ja zgromadziłem przeszło pół miliona rubli w ciągu dwu lat, ja zmieszałem się z ekonomicznymi szulerami, stawiałem na kartę pracę i życie, no... i wygrałem... Ja – idealista, ja – uczony, ja, który przecie rozumiem, że pół miliona rubli człowiek nie mógłby wypracować przez całe życie, nawet przez trzy życia... A jedyną pociechą, jaką jeszcze wyniosłem z tej szulerki, jest pewność, że nie kradł i nie oszukiwał... Widocznie Bóg opiekuje się głupcami...”.

Potem znowu wypadek przyniósł mu wiadomość o śmierci Stawskiego w liście z Paryża i od tej chwili kolejno budziły się w nim wspomnienia pani Stawskiej i Geista.

„Mówiąc prawdę – myślał – powinien bym ten wyszulerowany majątek zwrócić ogółowi. Biedy i ciemnoty u nas pełno, a ci ludzie biedni i ciemni są jednocześnie najczłowieczniejszym materiałem...”

Zadanie 1

Odwołując się do znajomości treści całego utworu Bolesława Prusa „Lalka”, połącz informację tak, aby sporządzić mapę Warszawy.

- A. Krakowskie Przedmieście
- B. Aleje Jerozolimskie
- C. Aleje Ujazdowskie
- D. Powiśle

- 1. pałace arystokratów
- 2. biedota
- 3. kamienice mieszczańskie
- 4. sklepy bogatych kupców, np. Wokulskiego

.....

Zadanie 2

Odwołując się do znajomości treści całego utworu Bolesława Prusa „Lalka”, rozstrzygnij czy Stanisław Wokulski chciał zrealizować hasło pracy u podstaw. Uzasadnij swoje stanowisko.

Rozstrzygnięcie:

.....

Uzasadnienie:

.....

Zadanie 3

Odwołując się do znajomości treści całego utworu Bolesława Prusa „Lalka”, udowodnij słuszność informacji zawartej we fragmencie 1. Podaj po dwa przykłady uzasadniające, że Stanisław Wokulski ma cechy romantyka i pozytywisty.

A. cechy romantyka:

.....

B. cechy pozytywisty:

.....

Zadanie 4

Odwołując się do znajomości treści całego utworu Bolesława Prusa „Lalka”, rozstrzygnij czy w biografii Ignacego Rzeckiego można odnaleźć cechy romantyka i cechy pozytywisty. Uzasadnij swoje stanowisko.

Rozstrzygnięcie:

.....

Uzasadnienie:

.....

Zadanie 5

Na podstawie fragmentu 2. zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

A. Wypowiedź jest monologiem Stanisława Wokulskiego.

B. Bohater tego fragmentu mówi o miłości do Izabeli Łęckiej.

Zadanie 6

Odwołując się do znajomości treści całego utworu Bolesława Prusa „Lalka”, rozstrzygnij czy Izabela Łęcka ma wady przypisywane arystokracji. Uzasadnij swoje stanowisko.

Rozstrzygnięcie:

.....

Uzasadnienie:

.....

Zadanie 7

Odwołując się do znajomości treści całego utworu Bolesława Prusa „Lalka”, wskaż nazwisko arystokratki, która swoją postawą różniła się od Izabeli Łęckiej.

- A. baronowa Krzeszowska.
- B. prezesowa Zasławska.
- C. Małgorzata Pfeifer.

Zadanie 8

Na podstawie fragmentu 2. Przedstaw, na czym polegał konflikt wewnętrzny Stanisława Wokulskiego.

.....

Zadanie 9

We fragmencie 2. bohater wymienia nazwisko Stawskiej. Odwołując się do znajomości treści całego utworu Bolesława „Lalka” rozstrzygnij czy Helena Stawska jest kobietą wyemancypowaną. Uzasadnij swoje stanowisko.

Rozstrzygnięcie:

.....

Uzasadnienie:

.....

Zadanie 10

Na podstawie fragmentu 2. przedstaw, jaką funkcję pełnią wielokropki.

.....

ODPOWIEDZI DO ZADAŃ

Zadanie 1

- A 4
- B 1
- C 3
- D 2

Zadanie 2

Rozstrzygnięcie: Tak, Stanisław Wokulski chciał realizować hasło pracy u podstaw.

Uzasadnienie: Furmanowi Wysockiemu zapewnił pracę woźnicy. Mariannę wysłał do sióstr magdalenek, gdzie nauczyła się krawiectwa, pożyczył jej także pieniądze na maszynę do szycia. Węgielkowi pomógł odbudować warsztat po pożarze.

Zadanie 3

A. cechy romantyka: brał udział w powstaniu styczniowym; od pierwszego wejrzenia zakochał się w Izabeli Łęckiej.

B. cechy pozytywisty: wyznawał kult nauki i techniki; popierał działania na rzecz realizacji hasła pracy u podstaw, dzięki czemu można było rozwiązać problemy społeczne.

Zadanie 4

Rozstrzygnięcie: Tak, w biografii Ignacego Rzeckiego można odnaleźć cechy romantyka i cechy pozytywisty.

Uzasadnienie: Wziął udział w Wiośnie Ludów (cecha romantyka); cenił swoją pracę jako subiekta w sklepie i wykonywał ją bardzo rzetelnie (cecha pozytywisty).

Zadanie 5

A. P

B. P

Zadanie 6

Rozstrzygnięcie: Tak, Izabela Łęcka ma wady przypisywane arystokracji.

Uzasadnienie: Jest zapatrzoną w siebie egoistką, prowadzi bezproduktywne życie, oczekuje, że każdy jej kaprys zostanie natychmiast spełniony, myśli niemal wyłącznie o własnych przyjemnościach i rozrywkach.

Zadanie 7

B

Zadanie 8

Konflikt wewnętrzny Stanisława Wokulskiego polegał na rozminięciu się prawdziwej natury Wokulskiego, jego duszy idealisty i uczzonego z koniecznością zarobienia pieniędzy, by móc zrealizować marzenia o Izabeli Łęckiej. Miłość do Izabeli wprowadziła go na salony do arystokracji, do której musiał się dostosować i której chciał zaimponować.

Zadanie 9

Rozstrzygnięcie: Tak, Helena Stawska jest kobietą wyemancypowaną.

Uzasadnienie: Zdobyła wykształcenie zawodowe (ukończyła kurs buchalterii), zarabia na życie dorywczymi pracami, utrzymuje matkę i córeczkę.

Zadanie 10

Zastosowane we fragmencie wielokropki budują napięcie, wskazują na przerwanie toku monologu Wokulskiego z powodu silnych emocji, rozgoryczenia.

